

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

भाग चार-ब

वर्ष ४, अंक ३]

गुरुवार ते बुधवार, जानेवारी १८-२४, २०१८ / पौष २८-माघ ४, शके १९३९

[पृष्ठे ७, किंमत : रुपये २०.००

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमांन्वये तयार केलेले (भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांन्वयतिरिक्त) नियम व आदेश.

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ६ डिसेंबर २०१७

अधिसूचना

महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६०.

क्रमांक रासंस्मा. २०१७/प्र.क्र.३९/सां.का.३.—ज्याअर्थी, सोबतच्या अनुसूचीत वर्णन केलेले प्राचीन व ऐतिहासिक स्मारक (यात यापुढे ज्याचा “असे स्मारक” असा निर्देश करण्यात आला आहे) हे संरक्षित स्मारक असावे असे शासनाचे मत आहे.

त्याअर्थी, आता महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६० (१९६१ चा महा. १२) या अधिनियमाच्या कलम ४ च्या पोट-कलम (१) अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन याद्वारे उक्त स्मारक संरक्षित असल्याचे जाहीर करण्याच्या आपल्या इराद्याची दोन महिन्यांची नोटीस देत आहे.

उक्त स्मारकात हितसंबंध असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला ही शासन अधिसूचना राजपत्रात प्रसिद्ध झाल्याच्या तारखेपासून दोन महिन्यांच्या आत उक्त स्मारक राज्य संरक्षित स्मारक म्हणून घोषित करण्याच्या घोषणेस हरकत घेता येईल, आणि पूर्वोक्त मुदत संपण्यापूर्वी अशा प्रकारची कोणतीही हरकत मा. प्रधान सचिव (सांस्कृतिक कार्य), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ यांच्याकडे आल्यास शासन त्याचा विचार करील.

अनुसूची

स्थान : देवळी कराड भूमापन क्र. ११७	तालुका : कळवण	जिल्हा : नाशिक
संरक्षित करावयाच्या स्मारकाचे नाव.—	महादेव मंदिर (गट नं. ११७)	
मालकी.—	सरकारी	
तपशील.—	हे महादेव मंदिर इ. स. १३ व्या शतकातील असून नागर शैलीचे आहे. इ. स. १३ व्या शतकातील नागर शैलीचे फारच थोड्या संख्येने आढळतात.	
संरक्षित करावयाच्या स्मारकाचे.— क्षेत्रफळ.	पूर्व-पश्चिम : १६.३० मी. × उत्तर-दक्षिण : ६.३० मी. = १०२.६६ चौ. मी.	
संरक्षित करावयाचे एकूण.— क्षेत्रफळ स्मारकासह.	पूर्व-पश्चिम : ६६.३० मी. उत्तर-दक्षिण : ४६.३० मी. ३०६९.६९ चौ. मी.	
संरक्षित मोकळी जागा.—	पूर्व : २५.०० मी. दक्षिण : २५.०० मी. उत्तर : १५.०० मी. पश्चिम : २५.०० मी.	
संरक्षित करावयाच्या क्षेत्राच्या.— चतुःसीमा.	पूर्व : गट नं. ११४ चा काही भाग. पश्चिम : ११८ व ग. नं. ११९. उत्तर : गावठाण व ग. नं. २३० चा काही भाग. दक्षिण : ग. नं. ११६ व ११५ चा काही भाग.	

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सं. पां. भोकरे,
शासनाचे उप सचिव.

TOURISM AND CULTURAL AFFAIRS DEPARTMENT

Madam Cama Road, Hutatma Rajguru Chowk, Mantralaya,
Mumbai 400 032, dated the 6th December 2017

NOTIFICATION

MAHARASHTRA ANCIENT MONUMENTS AND ARCHAEOLOGICAL SITES AND REMAINS ACT, 1960.

No. Rassma 2017/C.R.39/Cul-III.—Whereas, the Government of Maharashtra is of the opinion that the ancient and historical monument described in the Schedule appended hereto (hereinafter referred to as “the said monument”) should be a protected monument.

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 4 of the Maharashtra Ancient Monument and Archaeological Sites and Remains Act, 1960 (Mah. XII of 1961), the Government of Maharashtra hereby gives two months’ notice of its intention to declare the said monument to be a protected monument.

Any person interested in the said monument may within two months from the date of publication of this notification in the *Official Gazette*, raise objection to the declaration of the said monument to be a protected monument. Any objections which may be received by the Principal Secretary, Tourism and Cultural Affairs Department, Mantralaya, Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk, Mumbai 400 032, from any person with respect to the said monument, on or before the expiry of the aforesaid period will be considered by the Government.

Schedule

Locality : Devali Karad Land Record No. 117.		Taluka : Kalvan	District : Nashik
<i>Name of the monument.— to be protected.</i>	Mahadev Temple (Gat No. 117)		
<i>Ownership.—</i>	Government		
<i>Particulars.—</i>	Mahadev Temple built 13th A. D. There are very few temples of Nagara style in the 13 th A.D.		
<i>Area around the monuments.—</i>	East-West : 16.30 meter × North-South : 6.30 meter = 102.66 Sq. meter.		
<i>Total area of the monument.— to be protected.</i>	East : 25 meter. West : 25 meter. North : 15 meter. South : 25 meter.		
<i>Boundaries.—</i>	<i>East</i> : Gat No. 114 Part of it ; <i>West</i> : Gat No. 118 and Gat No. 119 ; <i>North</i> : Gaothan and Gat No. 230 ; <i>South</i> : Gat No. 116 and Gat No. 115.		

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

S. P. BHOKARE,
Deputy Secretary to Government.

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १८ डिसेंबर २०१७

अधिसूचना**महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्र विषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६०.**

क्रमांक रासंस्मा. २०१७/प्र.क्र.१०८/सां.का.३.—ज्याअर्थी, सोबतच्या अनुसूचीत वर्णन केलेले प्राचीन व ऐतिहासिक स्मारक (यात यापुढे ज्याचा “असे स्मारक” असा निर्देश करण्यात आला आहे) हे संरक्षित स्मारक असावे असे शासनाचे मत आहे ;

त्याअर्थी, आता महाराष्ट्र प्राचीन स्मारके व पुराणवस्तुशास्त्रविषयक स्थळे व अवशेष अधिनियम, १९६० (१९६१ चा महा. १२) या अधिनियमाच्या कलम ४, पोट-कलम (१) अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन याद्वारे उक्त स्मारक संरक्षित असल्याचे जाहीर करण्याच्या आपल्या इराद्याची दोन महिन्यांची नोटीस देत आहे ;

उक्त स्मारकात हितसंबंध असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीला, ही शासन अधिसूचना राजपत्रात प्रसिद्ध झाल्याच्या तारखेपासून दोन महिन्यांच्या आत उक्त स्मारक राज्य संरक्षित स्मारक म्हणून घोषित करण्याच्या घोषणेस हरकत घेता येईल, आणि पूर्वोक्त मुदत संपण्यापूर्वी अशा प्रकारची कोणतीही हरकत मा. प्रधान सचिव (सांस्कृतिक कार्य) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ यांच्याकडे आल्यास शासन त्याचा विचार करील.

अनुसूची**स्थान : खांदेरी****तालुका : अलिबाग****जिल्हा : रायगड**

गट नं. १ व २

संरक्षित करावयाच्या स्मारकाचे नाव.— खांदेरी किल्ला.**मालकी.—**

सरकारी

तपशील.—

इ. स. १६७२ पर्यंत खांदेरी हे बेट निर्जन व दुर्लक्षित होते. इ. स. १६७२ मध्ये शिवाजी महाराजांनी हे बेट ताब्यात घेऊन त्यावर तटबंदी बांधण्यास सुरुवात केली. तथापि त्यास प्रचंड विरोध झाल्यामुळे आणि इतर अडचणीमुळे महाराजांना त्यावेळी तो प्रयत्न सोडून द्यावा लागला. पुढे इ. स. १६७९-१६८० या काळात ब्रिटीश, मुघल, पोर्तुगीज आणि सिद्दी यांच्या विरोधावर आणि त्यांनी केलेल्या नाकेबंदीवर यशस्वी मात करून महाराजांनी हा किल्ला बांधला. छत्रपती संभाजी महाराजांच्या काळात हा किल्ला मराठ्यांचा एक प्रमुख नाविक तळ होता.

नंतर छत्रपती संभाजी महाराजांच्या हत्येनंतर उद्भवलेल्या कठीण काळातही मराठ्यांनी हा किल्ला राखला. १८ व्या शतकाच्या सुरुवातीला कान्होजी आंग्रे यांचा एक प्रबळ नाविक सत्ता म्हणून उदय झाला व त्यांनी कोकण किनाऱ्यावरील सागरी वाहतुकीस त्यांचे दस्तक घेणे बंधनकारक केले. १२-१४ नोव्हेंबर १७१९ या काळात ब्रिटीश आणि पोर्तुगीजांनी खांदेरीवर एकत्रित हल्ला केला ; पण कान्होजींनी त्यांचा पराभव केला. इ. स. १८१८ मध्ये हा किल्ला ब्रिटीशांच्या ताब्यात गेला.

खांदेरी किल्ल्याची तटबंदी बऱ्यापैकी रुंद व बेटाच्या सर्व बाजूंनी असून त्याला दोन दरवाजे होते. त्यातील महाद्वार नष्ट झाले असले तरी पश्चिम तटबंदीतील चोर दरवाजा शाबूत आहे. तटबंदी तीन कक्षही आहेत. किल्ल्याला एकूण एकवीस बुरूज असून किल्ल्यात एकूण चार विहीरी आणि वास्तुंच्या पायाचे अनेक अवशेष आहेत. मराठ्यांच्या प्रारंभीच्या काळातील एक नवीन तळ म्हणून या किल्ल्याचे महत्त्व अनन्य साधारण आहे.

संरक्षित करावयाच्या स्मारकाचे

क्षेत्रफळ ५ हेक्टर ९५ आर.

क्षेत्रफळ.—**संरक्षित करावयाचे एकूण**

एकूण क्षेत्रफळ ५ हेक्टर ९५ आर.

क्षेत्र (स्मारकासह).—

अनुसूची—समाप्त

स्थान : खांदेरी

तालुका : अलिबाग

जिल्हा : रायगड

गट नं. १ व २

संरक्षित करावयाच्या क्षेत्राच्या

पूर्व : अरबी समुद्र

चतुःसिमा.—

पश्चिम : अरबी समुद्र.

उत्तर : अरबी समुद्र.

दक्षिण : अरबी समुद्र.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सं. पां. भोकरे,

शासनाचे उप सचिव.

TOURISM AND CULTURAL AFFAIRS DEPARTMENT

Madam Cama Road, Hutatma Rajguru Chowk, Mantralaya,
Mumbai 400 032, dated the 18th December 2017

NOTIFICATION

MAHARASHTRA ANCIENT MONUMENTS AND ARCHAEOLOGICAL SITES AND REMAINS ACT, 1960.

No. Rassma 2017/C.R.108/Sanka-3.—Whereas, the Government of Maharashtra is of the opinion that the ancient and historical monument described in the Schedule appended hereto (hereinafter referred to as “the said monument”) should be a protected monument ;

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 4 of the Maharashtra Ancient Monument and Archaeological Sites and Remains Act, 1960 (Mah. XII of 1961), the Government of Maharashtra hereby gives two months notice of its intention to declare the said monument to be a protected monument ;

Any person interested in the said monument may, within two months from the date of publication of this notification in the *Official Gazette*, may raise objection to the proposed declaration of the said monument to be a protected monument.

Any such objections which may be received by the Principal Secretary, Government of Maharashtra, Tourism and Cultural Affairs Department, Mantralaya, Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk, Mumbai 400 032, before the expiry of the aforesaid period will be considered by the Government.

Schedule

Locality : Khanderi Fort Survey Number 1 and 2.	Taluka : Alibag	District : Raigad
<i>Name of the monument to be protected.—</i>	Khanderi Fort.	
<i>Ownership.—</i>	Government.	
<i>Particulars.—</i>	<p>The Island of Khandri was unused and uninhabited till 1672 A. D., when Shivaji Maharaj attempted to fortify it. But due to strong opposition and other problems, he has to giveup that effort for time being. But later during 1679-1680 A.D. he sucessfully fortified the said island despite strong resistance of British, Mughals, Portuguese and Siddi and the hindrances created by them. In the region of Chhatrapati Sambhaji Maharaj, this fort stood as one of the strong naval bases of Swarajya. Being of 18th Century witnessed the rise of Kanhoji Angre as a strong rising naval power of Marathas, who implemented license system for all the ships sailing on the konkan coast. In resistances to this, British and Portuguese together attacked Khanderi on 12-14 November 1719 A. D. but were defeated by Kanhoji.</p> <p>The fort has broad fortification wall, made in dry masonry, running all around the island, having three cells in it. The fort has two doors, but only one minor door is still intact. The fort has in all twenty one bastions, four wells many plinth one of the structures. This fort being one of the early naval establishments of Marathas, has extraordinary historical significance.</p>	

Schedule—(Contd)

Locality : Khanderi Fort
Survey Number 1 and 2.

Taluka : Alibag

District : Raigad

*Measurements of the
monuments to be protected.—*

Area : 5 Hectors, 95 Are.

*Total area including the
monument to be
protected .—*

Area : 5 Hectors 95 Are.

Boundaries.—

East : Arabian Sea ;

West : Arabian Sea ;

North : Arabian Sea ;

South : Arabian Sea.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

S. P. BHOKARE,
Deputy Secretary to Government.